



## Endavant Sr. Coppola. El *nou cine nord-americà* (I)

Xavier Jiménez

**E**l cicle tornava a obrir-se a partir de 1968. Després que mestres com Ford, Hitchcock o Lang apadrinaren inconscientment el moviment francès de la *nouvelle vague*, juntament amb el neorealisme italià —agafant del primer el concepte d'autor total del filme i del segon l'ús del llenguatge cinematogràfic i els modes de rodatge: la "posada en escena". El cinema europeu va gaudir a partir del 1959 d'una època brillant, creativament parlant, amb el *free cinema* anglès, el *nuevo cine español*, el nou corrent alemany o fins i tot el moviment aparegut a Sud-amèrica conegut com a *nuovo cinema brasilero* encapçalat per la figura de Nelson Pereira dos Santos; etapa inversament proporcional al nord-americà, que es veia immersit en un període de crisi a causa principalment de la fi de les carreres dels grans mestres dels anys trenta i quaranta com Frank Capra, Michael Curtiz o George Cukor, l'arribada i competència de la televisió i l'existència del comitè d'activitats anti-americanes, conegut com *la caça de bruixes*, que provocava la corresponent manipulació argumental dels films.

El temps que transcorre entre 1950 i 1968 als Estats Units és, en general, una mostra de cinema sense missatge, sen-

se denúncia social i freturós d'experimentació. Les grans productores intentaven aconseguir públic amb innovacions com el cinemascop o el cinerama (nous sistemes de projecció a la pantalla) i l'estrena de films d'elevats pressuposts que resultaven fracassos a taquilla (*Quo Vadis*, Mervyn Leroy; 1951, *How the west was won*, George Marshall; 1962 o *Cleopatra*, Joseph L. Mankiewicz; 1963). L'espectador caminava en direcció contrària a causa principalment de la situació social d'aquells moments. La Guerra Freda es trobava en el punt més àlgid, a causa en part al començament de la guerra de Corea, que posteriorment desembocaria en una de les pitjors experiències de la història contemporània nord-americana, el conflicte del Vietnam, un esdeveniment que serviria com a excusa per realitzar una de les crítiques més fortes per part d'aquest nou grup de cineastes que arribaria a partir de finals dels anys seixanta.

*Marty*, un filme de Delbert Mann rodat el 1955, serveix com a presentació d'un nou grup de directors que provenen del món de la televisió, entre els quals l'esmentat Mann, John Frankenheimer, Sydney Lumet o Martin Ritt. No és un cinema que provoqui una ruptura clara amb els cànons conservadors, però en el qual hi podem notar un tarannà més crític i realista; en són exemples *The hot*

*long summer* (1958), *The manchiurian candidate* (1962) o *12 hungrymen* (1957). Aquesta generació televisiva serà el precedent de la nova onada de cineastes nord-americans, liderats per edat i experiència cinematogràfica pel director Francis Ford Coppola. Podem trobar com a integrants clau d'aquesta nou corrent noms com Michael Cimino, George Lucas, Brian de Palma, Martin Scorsese i Steven Spielberg. Una de les característiques més rellevants era la seva formació universitària, i, en general, unes idees que xocaven frontalment amb les línies de producció de les grans corporacions com la Paramount, la Twenty Century Fox o Warner Bros. Varen provocar, parafrasejant el títol del llibre del crític José Luis Guarner, una *trasfiguración* d'un cinema que estava mort. Una total transfiguració tant dels mecanismes artístics com econòmics.

I d'igual manera que els corrents europeus, encapçalats per França, varen assimilar les figures abans assenyalades per fomentar la seva rebel·lió cinematogràfica, ara eren els nord-americans els qui copiaven, cercant per damunt de tot la independència creativa respecte dels productors.<sup>1</sup>

Coppola, un director nascut a Detroit l'any 1939, es va convertir en l'abanderat, en la principal personalitat de tots ells. Estudiant a la Universitat d'UCLA,



THE SEXUAL AWAKENING OF  
A YOUNG MAN AT A MOST  
UNCODLY HOUR!

**You're  
A Big Boy  
Now**

1958 ARTS PRODUCTIONS PRESENTS A PHIL FREEMAN PRODUCTION "YOU'RE A BIG BOY NOW"  
STARRING JEANETTE KAGANAN SEIZING PAGE PETER AUCHER OF TOMMY MICHAEL DOWD  
TOMMY BLUE CARSON BLUES AND JULES KATZMAN A "BIG BOY" WITH JULIA ROBERTS  
MELBA P. JORDAN PRODUCED BY PHIL FREEMAN WRITTEN FOR THE SCREEN AND  
DIRECTED BY FRANKS FORD COMPANY BASED ON THE NOVEL BY CAROL KENNEDY  
MUSIC COMPOSED BY JOHN SEBASTIAN PERFORMED BY THE JAZZ SPICE MIX  
A 1958 ARTS PRODUCTIONS RELEASE

Warner Bros. & Time Warner Companies



(4) La pel·lícula es va rodar per aprofitar els decorats de l'última gran producció de la Warner, *Camelot* (1967) de Joshua Logan, a més de les notables diferències de pressupost en relació amb musicals de l'època com *Star* (1968) de Robert Wise o *Hello Dolly* (1969) de Gene Kelly. *Francis Ford Coppola*, Esteve Rimbau, Madrid, 1996, pàgina 134.